

La Comédiathèque

Până de inspirație

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Acest text este disponibil pentru lectură gratuită.
Cu toate acestea, trebuie solicitată o autorizație din partea autorului înainte de orice
reprezentare publică, fie că este realizată de companii profesioniste sau de amatori.
Pentru a lua legătura cu Jean-Pierre Martinez și a solicita o autorizație pentru
reprezentarea uneia dintre operele sale:

<https://comediatheque.net>
<https://jeanpierremartinez.net>

Până de inspirație

Jean-Pierre Martinez

Traducere de autor

Un dramaturg aflat în pană de inspirație primește vizita unei jurnaliste pentru un
interviu care i-ar putea relansa cariera. Dar, în teatru, aparențele pot fi înșelătoare...

Personaje

Autorul
Vizitatorul

*Aceste două personaje pot fi masculine sau feminine.
Distribuții posibile: 2 bărbați / 1 bărbat și 1 femeie / 2 femei.*

© La Comédiathèque

Un salon în dezordine. Un bărbat (sau o femeie) moțăie într-un fotoliu. Telefonul sună și îl (sau o) scoate din toropeală. Răspunde ca un somnambul, pe jumătate adormit.

Autorul (*cam neamabil*) – Alo! (*Fără să aștepte răspunsul*) O să-mi spuneți că întâlnirea se anulează, nu? (*Își revine puțin*) Creditul Solidar? (*Se împlânzește*) Ah, iertați-mă, aștept un jurnalist care trebuie să-mi ia un interviu și... Da, știu, un mic descoperit de cont, am văzut asta... Un mare? Atunci să zicem mediu... Să nu ne pierdem în detalii... Nu vă faceți griji, chiar mă pregăteam să ies să depun un cec pe care tocmai l-am primit... Un avans pentru scrierea următoarei mele piese, da... Mai mergeți din când în când la teatru? Nu, sigur, nu despre asta vorbim... Ascultați, nu se aude prea bine... Ah, cred că am auzit soneria, trebuie să fie jurnalistul... Da, exact, vă sun eu înapoi... Ah, acum nu vă mai aud deloc... O să fiu nevoit să închid...

Autorul închide și oftează. Se dezmeticește încet, încă buimac, și se ridică. Ținuta și înfățișarea lui sunt destul de neîngrijite.

Autorul (*către public*) – A fi sau a nu fi... Shakespeare avea dreptate, asta este întrebarea. Cel puțin eu asta mă întreb în fiecare dimineață când mă uit în oglindă. (*Eventual către un tânăr din sală*) Când ești tânăr și frumos, evident că răspunsul nu lasă loc de îndoială. Dar după o anumită vârstă... A mai fi sau a nu mai fi...? Credeți-mă, asta e adevărata întrebare. Și, din păcate, răspunsul e adesea... nu poți fi și să fi fost. Și asta nu mai e Shakespeare... e trista realitate, o să vedeți. După aceea, ne putem consola spunând... „gândesc, deci exist”. Vorbe...! Nu știu dacă asta îi liniștește pe bătrânii care nu mai pot face altceva decât să gândească. Să gândească la ce, mai exact? La trecutul meu deloc simplu? La prezentul meu foarte imperfect? La viitorul meu, mai mult decât condițional? Să mai fiu sau să nu mai fiu autor de teatru? Pentru mine, asta e întrebarea... Un sfat bun: să nu deveniți niciodată dramaturgi. Eu m-am apucat de asta pentru că nu știam să fac nimic altceva. Dar dacă aveți cea mai mică înclinație, mai bine faceți-vă mecanici auto sau prostituate. Mă rog... o meserie pe care s-o puteți practica toată viața, cu normă întreagă. Știți cum li se spune actorilor în Franța? „Intermitenți”. Adică, profesional, există doar din când în când. Ei bine, la fel e și cu dramaturgii. Un actor care nu joacă nu mai e chiar actor. Iar un autor care nu scrie nu mai e autor. Probabil că la asta se gândea marele Shakespeare când a scris „a fi sau a nu fi”. Trebuie să fi fost în pană de inspirație, ca mine acum. Mă rog, când zic acum... De fapt durează deja de câțiva ani. (*Un timp*) Ciudat, am avut un vis straniu. Eram pe scenă cu un partener de joc. Sala era goală. Ne întrebam dacă o să vină cineva. Și deodată ne dădeam seama că sala era plină. Drama era că... nu aveam nimic de jucat. Probabil pentru că autorul nu reușise să găsească o idee pentru a scrie piesa. Pentru un autor, angoasa paginii albe e ca frica de gol a unui actor. E dramatic...

Se aude soneria. Ezită o clipă. Se privește într-o oglindă, își aranjează puțin hainele și își trece un pieptene prin păr. Sună din nou.

Autorul – Da, da, vin imediat...

Se hotărăște să deschidă și revine o clipă mai târziu, urmat de o femeie (sau de un bărbat), mai tânără, îmbrăcată mai modern și care pare mult mai în formă.

Vizitatoare – Mulțumesc că mă primiți, domnule Negresco.

Autor – Negroski.

Ușor surprinsă de dezordinea din încăpere.

Vizitatoare – Poftim?

Autor – Nu Negresco. Negroski. Karl Negroski. Țsta e numele meu. Credeam că măcar atât știați...

Vizitatoare – Sigur, scuzați-mă. E un pseudonim, presupun...

Autor – Un pseudonim? Nu. De ce?

Vizitatoare – Nu știu... Un nume polonez... sau japonez. Și cu un prenume german...

Autor – Negresco... exact așa îmi spuneți. Când o să-mi aleg un pseudonim, o să-mi spun Ionesco. Așa măcar sunt sigur că piesele mele se vor vinde bine.

Vizitatoare – A, da...?

Autor – Totuși, îl cunoașteți pe Ionesco...?

Vizitatoare – Ionesco, sigur... *(aruncând o privire neliniștită spre autor)* Nu vă deranjez, sper...

Autor – Să mă deranjați? Nicidecum! Ce vă face să credeți că m-ați putea deranja?

Vizitatoare – Nu știu, eu...

Autor – Apropo, cât e ceasul?

Vizitatoare – Îmi pare rău, nu port ceas.

Autor – De aceea sunteți în întârziere.

Vizitatoare – În întârziere? Dar... nici măcar nu știți cât e ora...

Autor – Nu sunteți jurnalistă degeaba... Aveți răspuns la orice. Bun, facem interviul ăsta, da sau nu? N-am doar asta de făcut.

Vizitatoare *(printre dinți)* – Dacă spuneți dumneavoastră...

Autor – Poftim?

Vizitatoare – Nu, ziceam... Da, să începem! Pentru asta am venit, nu?

Autor – De altfel, aveți noroc. Eu nu acord niciodată interviuri.

Vizitatoare – Vi se cer des interviuri?

Autor – Mai rar acum, e adevărat. Dar... pe vremea când mi se cereau, tot le refuzam.

Vizitatoare – În regulă...

Autor – Sunteți dintre cele care cred că virtutea femeilor e invers proporțională cu atractivitatea lor, nu?

Vizitatoare – Deloc... Adică da, dar... Nu asta am vrut să sugerez...

Autor – Ce ați vrut să sugerați, atunci?

Vizitatoare – Nimic...

Autor – Ba da! Ați spus: nu asta am vrut să sugerez. Deci voi ați să sugerați ceva!

Vizitatoare – M-am exprimat prost, atât.

Autor – O jurnalistă care se exprimă prost — începe bine interviul ăsta...

Vizitatoare – Scuzați-mă.

Autor – Atunci de ce mi-ați pus întrebarea asta?

Vizitatoare – Care întrebare?

Autor – M-ați întrebat dacă mi se mai cer multe interviuri.

Vizitatoare – Nu știu... Sunt aici ca să pun întrebări... ăsta e principiul unui interviu, nu?

Autor – Întrebări adevărate, da... Nu întrebări tâmpite din astea.

Vizitatoare – Vreți să spuneți întrebări de jurnalist, probabil.

Autor – Urăsc jurnaliștii...

Vizitatoare – În general, oamenii cunoscuți îi detestă pe jurnaliști...

Autor – Da, ne și întrebăm de ce...

Vizitatoare – Și totuși, datorită ziarelor, unii necunoscuți ies într-o zi din anonim...

Autor – E un punct de vedere.

Vizitatoare – Un punct de vedere de jurnalist.

Autor – Tot oamenii cunoscuți sunt cei care fac ziarele să se vândă.

Vizitatoare – Exact, rolul ziarelor e și să vorbească despre oamenii cunoscuți... ca să nu fie uitați...

Autor – Ați venit să vorbim despre societatea spectacolului sau să-mi puneți întrebări despre opera mea?

Vizitatoare – Ajung imediat și la asta, stați liniștit. (*aruncând o privire prin încăpere*) Pot să iau loc?

Autor – Desigur, vă rog...

Vizitatoare – Mulțumesc...

Se așază. Tăcere stânjenitoare. El își mai revine puțin.

Autor – Scuzați-mă, am pornit cu stângul amândoi.

Vizitatoare – Nicio problemă, vă asigur...

Autor – Nu mai sunt prea obișnuit să primesc vizite, e adevărat. Am devenit cam ursuz, cred...

Vizitatoare – Nu vă scuzați, e normal... dau buzna așa, peste dumneavoastră...

Autor – Doriți ceva?

Vizitatoare – Da... De fapt, aș fi vrut să vă pun câteva întrebări.

Autor – Mă refeream la ceva de băut.

Vizitatoare – A, da, scuzați... Ei bine... n-aș refuza o cafea.

Autor – Nu mai am cafea. Mă rog, am cafea, dar nu mai am cafetieră. S-a stricat acum... destul de mult timp. Am mai făcut cafea câteva luni, încălzind apa într-o cratiță și folosind un șervețel ca filtru. Iar când am rămas fără șervețele, am decis să renunț la cafea.

Vizitatoare – Nu-i nimic, nu vă deranjați.

Autor – Pot să vă fac un ceai, dacă vreți. Mușetel? Vă spun de pe acum, nu am zahăr.

Vizitatoare – Sună foarte tentant, dar... mulțumesc, e în regulă.

Autor – Bun... Atunci vă ascult...

Vizitatoare – Foarte bine, deci... prima mea întrebare ar fi... scrieți de mână sau la calculator?

Autorul rămâne o clipă uluit.

Autor – Poftim, dar... nu sunt sigur că am înțeles bine. Lucrați pentru ce ziar, mai exact?

Vizitatoare – Adică... nu e chiar un ziar. Vreau să spun, nu un ziar pe hârtie, înțelegeți...?

Autor – Aha...?

Vizitatoare – E mai degrabă... o revistă online, cum se spune azi.

Autor – Înțeleg, adică un site, pe scurt spus...

Vizitatoare – Să zicem... o revistă online. „Trăind Teatrul”.

Autor – „Trăind Teatrul”?

Vizitatoare – Așa se numește revista. Nu vă place?

Autor – Ba da, ba da... Sună puțin a revistă pentru pensionari, dar mă rog... Oricum, la teatru mai merg doar bătrânii, în ziua de azi.

Vizitatoare – În regulă...

Autor – „Trăind Teatrul”... Din păcate, puțini mai reușesc să trăiască din teatru, să știți...

Vizitatoare – Scopul publicației noastre este tocmai să scoată în evidență autorii contemporani. Interviuul acesta le va permite cititorilor noștri să vă cunoască mai bine. Ca dramaturg, cel puțin...

Autor – Înțeleg. Și deci prima dumneavoastră întrebare este... dacă scriu cu stiloul sau la calculator?

Vizitatoare – Exact.

Autor – O întrebare care, fără îndoială, îi preocupă pe cititorii dumneavoastră.

Vizitatoare – Așadar?

Autor – Așadar? După cum vă puteți da seama, având în vedere vârsta mea înaintată, la început scriam cu stiloul. Tiparul tocmai fusese inventat, deci calculatorul — vă imaginați.

Vizitatoare – Desigur.

Autor – Îmi amintesc... Era un stilou Mont Blanc cu cerneală, pe care mi l-a dăruit nașa la prima împărțășanie. Cu peniță placată cu aur. Țineam mult la el.

Vizitatoare – În regulă... Un fel de obiect de tranziție, într-un fel.

Autor – Exact... Un substitut matern, dacă preferați. Scrisul, știți, e și o formă de psihanaliză.

Vizitatoare – A, da...

Autor – La fel de ineficientă, dar în loc să cheltui bani, în principiu mai poți spera să și câștigi ceva.

Vizitatoare – Înțeleg...

Autor – Știu... Văzându-mă în halul ăsta, probabil vă spuneți că analiza mea n-a funcționat prea bine...

Vizitatoare – Nu, nu, deloc...

Autor – Vi se pare că arăt perfect împlinit?

Vizitatoare – „Împlinit” nu e chiar primul cuvânt care mi-ar veni în minte, dar... și după?

Autor – După aceea, stiloul s-a stricat.

Vizitatoare – Ca și cafetiera.

Autor – Așa că, din drepturile de autor de la prima mea piesă, mi-am cumpărat o mașină de scris, ca în filmele vechi, alb-negru. Ați văzut *Sunset Boulevard*?

Vizitatoare – Da, poate... demult, cred...

Autor – Din păcate, n-am reușit să găsesc o fostă vedetă decăzută care să mă întrețină în schimbul unui scenariu.

Vizitatoare – Oricum, e foarte romanțios... O mai aveți, mașina de scris?

Autor – Până la urmă s-a stricat și ea.

Vizitatoare – Ah, păcat...

Autor – Așa că mi-am cumpărat una dintre primele mașini de scris electrice... Era revoluționar pe atunci, să știți. Avea un mic ecran, ca un calculator, dar doar cu două-trei rânduri. Puteai totuși să faci câteva corecturi înainte de tipărirea finală. Economiseai deja destulă cerneală și hârtie. Am păstrat-o câțiva ani, și apoi...

Vizitatoare – Mașina electrică s-a stricat și v-ați luat un Mac.

Autor – Nu, după aceea am cedat și mi-am angajat un scriitor din umbră.

Vizitatoare – Un scriitor... din umbră?

Autor – Nici dumneavoastră nu știți ce e un scriitor din umbră?

Vizitatoare – Nu...

Autor – Când un scriitor e în pană de inspirație, plătește un scriitor din umbră ca să-i scrie cărțile în locul lui. Așa se spune. Sau cel puțin așa se spunea pe vremea mea.

Vizitatoare – Aha... înțeleg... un scriitor din umbră...

Autor – Pe scurt... el scria la calculator. La început îi mai dictam, bineînțeles. Și apoi, foarte repede, a început să scrie singur.

Vizitatoare – Calculatorul?

Autor – Scriitorul din umbră!

Vizitatoare – Evident.

Autor – Era foarte talentat, să știți.

Vizitatoare – Înțeleg.

Autor – Cunoașteți vorba lui Buffon: „Stilul este omul însuși”.

Vizitatoare – Da... în fine...

Autor – Ei bine, scriitorul meu din umbră avea exact același stil ca mine.

Vizitatoare – Aha.

Autor – Era suedez.

Vizitatoare – Cine?

Autor – Scriitorul meu din umbră!

Vizitatoare – A, da, scuzați...

Autor – Îmi puneți o întrebare și... am impresia că nu vă interesează ce vă povestesc.

Vizitatoare – Ba da! Foarte mult, dar... și acest scriitor din umbră, îl mai aveți?

Autor – Din păcate, nu. De aceea n-am mai scris nimic de ani de zile...

Vizitatoare – Poate s-a întors în Suedia.

Autor – Nu... A murit, pur și simplu.

Vizitatoare – Ah, la naiba... vreau să spun... ce poveste tristă.

Autor – Da... Țineam mult la el. Dar ce vreți? Începuse să se creadă un autor adevărat. A trebuit să scap de el.

Vizitatoare – Să scăpați de el?

Autor – Puțin arsenic în fiecare zi, în ceaiul lui de mușetel. A murit ca doamna Bovary.

Vizitatoare – Aha...

Autor – Flaubert spunea: „Doamna Bovary sunt eu.” Ei bine, o parte din mine a murit odată cu el — cu Antonio.

Vizitatoare – Antonio?

Autor – Scriitorul meu din umbră suedez! După dispariția lui, nu mi-am mai regăsit niciodată stilul.

Vizitatoare – Deci atunci ați încetat să scrieți.

Autor – Da... Am rămas blocat la piesa mea cu numărul o sută douăzeci și patru.

Vizitatoare – Îmi pare foarte rău să aud asta.

Autor – Am trecut printr-o perioadă grea, e adevărat. Ca să încerc să-mi regăsesc inspirația de la începuturi, mi-am cumpărat din nou un Mont Blanc, cu ultimii bani care-mi mai rămăseseră.

Vizitatoare – Dar n-a fost de ajuns...

Autor – Eram în pragul sinuciderii... și nu mai aveam niciun ban să cumpăr cartușe.

Vizitatoare – Pentru revolver...

Autor – Pentru stilou!

Vizitatoare – Scuzați-mă...

Autor – Îmi mai rămăsese o seringă veche din vremea când eram dependent de heroină. Îmi făceam injectia în fiecare dimineață și îmi umpleam stiloul cu ea. Mi se comandase o comedie. Dar cerneala roșie, știți și dumneavoastră... vă dă mai degrabă idei negre... (*văzând uimirea jurnalistei*) Nu luați notițe?

Vizitatoare – Ba da, ba da, am tot ce-mi trebuie... (*scoate un mic reportofon*) Deși nu sunt sigură că trebuie chiar înregistrat tot...

Autor – Deci chiar credeți toate prostiile pe care tocmai vi le-am spus?

Vizitatoarea înțelege că a luat-o peste picior.

Vizitatoare – Era o glumă, bineînțeles. Foarte amuzantă, de altfel... un scriitor din umbră suedez... Dar nu știam că sunteți și autor de comedie.

Autor – Probabil de asta au trimis o actriță de comedie să-mi ia interviu... Tot fără ceai de mușețel?

Vizitatoare – Cu sau fără arsenic?

Vizitatoarea schițează un râs forțat.

Autor (*foarte serios*) – Altă întrebare?

Vizitatoare – Da, eu... mi-a plăcut foarte mult prima dumneavoastră piesă. Ați mai scris și altele?

Autor – Poftim?

Vizitatoare – Vreau să spun... scrisă chiar de dumneavoastră, nu a scriitorului din umbră suedez. (*râde din nou de propria glumă*) Glumesc...

Autorul nu râde deloc.

Autor – Am scris o sută douăzeci și trei de piese.

Vizitatoare – O sută douăzeci și trei! A, da, impresionant. Și... despre ce e vorba?

Autor (*scandalizat*) – Despre ce sunt? Ați venit să mă întrebați despre teatrul meu și nu mi-ați citit piesele?

Vizitatoare – Nu pe toate o sută douăzeci și trei, evident, dar...

Autor – Câte ați citit exact?

Vizitatoare – Aș zice... una... Prima, chiar... Mă rog, primele pagini, cel puțin. Am fost anunțată foarte târziu pentru interviul acesta... Îl înlocuiesc pe nepregătite pe un jurnalist de la „Trăind Teatrul”, care s-a sinucis ieri.

Autor – Câte pagini?

Vizitatoare – Ca să fiu pe deplin sinceră... n-am apucat să trec de pagina 5.

Autor – Textul piesei începe la pagina 6...

Vizitatoare – În orice caz, mi-a plăcut foarte mult titlul...

Autor – A, da? (*ironic*) Și care era titlul primei mele piese, atunci? Am un gol de memorie chiar acum.

Vizitatoare – Nu-mi mai amintesc nici eu, dar știu că mi-a plăcut enorm.

Autor – Pot să văd legitimația de presă?

Vizitatoare – Ăăă... da... *(se prefăce că își caută prin buzunare)* Adică... mă întreb dacă...

Autor – Nu sunteți jurnalistă...

Cealaltă ezită o clipă înainte să răspundă.

Vizitatoare – Nu.

Autor – Înțeleg. Ați venit să mă jefuiți, nu-i așa? Se întâmplă des, din câte se spune. Hoțul se dă drept angajat de la gaz, de exemplu, și profită ca să plece cu banii de sub saltea. Se numește înșelăciune, cred.

Vizitatoare – Prin înșelăciune?

Autor – Aveți dreptate, nu prea se leagă... Nu păreți destul de șireată pentru așa ceva. Și oricum, n-ați fi ales să vă dați drept o jurnalistă literară.

Vizitatoare – Într-adevăr, eu...

Autor – Nu știu... Ați fi fost mai convingătoare ca livratoare de pizza.

Vizitatoare – Așa e...

Autor – Acum, dacă ați venit aici ca să găsiți bani... putem să căutăm împreună, dacă vreți.

Vizitatoare – Sunt actriță.

Autor – Dacă ați venit să obțineți un rol, sunteți și mai proastă decât credeam. Și credeți-mă, ștacheta era deja sus.

Vizitatoare – E prima dată când interpretez o jurnalistă. Și n-am avut prea mult timp să pregătesc rolul.

Autor – Nu e exclus nici să fiți o actriță mediocră. Și atunci? Cine e regizorul acestei comedii proaste?

Vizitatoare – Agentul dumneavoastră.

Autor – Agentul meu? Nici nu știam că mai am unul...

Vizitatoare – S-a gândit că un interviu ar fi o metodă bună de a vă mai umfla puțin orgoliul și să vă readucă la masa de lucru.

Autor – E și mai prost decât credeam, și el.

Vizitatoare – E clar că nu mai scrieți... Vă așteaptă ultimul manuscris de aproape un an.

Autor – Ce vreți... Mi-am pierdut inspirația, cum se spune. Lipsa de inspirație pentru un autor e ca o pană de memorie pentru un actor. Nu știi niciodată când vine și nici cum o să ieși din ea.

Vizitatoare – Un an... e cam mult pentru o pană de memorie, totuși...

Autor – N-ați citit nici măcar prima dintre cele o sută douăzeci și trei de comedii ale mele și o să mă rugați să scriu a o sută douăzeci și patra?

Vizitatoare – Eu, personal, nu-mi pasă. Dar agentului dumneavoastră pare să-i pese. Destul cât să-mi dea o sută de euro ca să joc această mică și nevinovată comedie, în orice caz.

Autor – O sută de euro? Nu credeam că agentul meu mă mai prețuiește atât.

Un timp.

Vizitatoare – Bun, și acum ce facem mai departe?

Autor – Cum adică ce facem?

Vizitatoare – Nu sunt jurnalistă. Acum că știți asta, mă gândesc că n-o să mai fiți de acord să continuăm interviul, nu?

Autor – De ce? Mai aveți și alte întrebări pasionante despre opera mea teatrală? Nu știu... port chiloți sau boxeri? Sunt mai degrabă cu marea sau cu muntele? Cornuri sau biscuiți?

Vizitatoare – Bun, înțeleg că nu sunteți dispus să cooperați. Și atunci ce o să-i spun eu?

Autor – Cui?

Vizitatoare – Lui Georges, agentul dumneavoastră!

Autor – Asta e problema dumneavoastră. Spuneți-i ce vreți.

Vizitatoare – Adică... trebuia să-mi mai dea încă o sută de euro după interviu.

Autor – Înțeleg... jumătate la comandă și restul la livrarea rezultatului. Trebuie să aibă o încredere nelimitată în dumneavoastră...

Vizitatoare (*arătând reportofonul*) – Trebuia să-i aduc înregistrarea.

Autor – Nu-mi spuneți că vreți chiar să faceți, interviul ăsta?

Vizitatoare – Am putea împărți banii.

Autor – Împărți? Ce anume?

Vizitatoare – O sută de euro fiecare.

Autor – Sunteți dusă cu pluta...

Vizitatoare – Mi-e foame, atât. Și, din ce mi-a spus agentul dumneavoastră, nici dumneavoastră nu înotați în bani. Nu mai scrieți nimic. Și nimeni nu vă mai montează piesele.

Autor – Mulțumesc pentru delicatețea de a-mi reaminti.

Vizitatoarea aruncă o privire disprețuitoare spre decorul ponosit.

Vizitatoare – Nu știu... Cu banii ăștia ați putea măcar să mai dați un strat de vopsea.

Autor – Cu o sută de euro? Dacă știți un zugrav care lucrează pe banii ăștia, chiar și la negru, să-mi dați numărul lui.

Vizitatoare – Cu o sută de euro puteți măcar să cumpărați câteva cutii de vopsea și un trafalet.

Autor – Și dați dumneavoastră cu trafaletul?

Vizitatoare – De ce nu? Nu gratis, evident...

Autor – Eu sunt la capătul puterilor, pricepeți? Ca să scrii o comedie nu trebuie neapărat să fii optimist, e adevărat, dar există niște limite. Trebuie să mai crezi că, făcând mișto de proști, unii mai pot încă să se îndrepte.

Vizitatoare – Sunteți sigur că nu vă cam ascultați prea mult?

Autor – Așa vi se pare?

Vizitatoare – Hai... să scrii piese de teatru nu e chiar moarte de om. Există meserii mai rele, nu?

Autor – Da, probabil...

Vizitatoare – Probabil? Știți că sunt oameni care trebuie să se trezească în fiecare dimineață și să meargă o oră cu metroul ca să stea la casă într-un supermarket, pe salariul minim?

Autor – Ca să evitați un asemenea calvar ați ales teatrul la domiciliu?

Vizitatoare – Accept ce mi se oferă... iar agentul meu nu mi-a propus încă roluri mari.

Autor – Trebuie să fie la fel de slab ca al meu. Cine este?

Vizitatoare – Același ca al dumneavoastră.

Autor – În regulă... (*Un timp*) Poate că aveți dreptate, până la urmă. Cu IQ-ul dumneavoastră de scoică, sunteți mult mai bine echipată decât mine să supraviețuiți în lumea asta.

Vizitatoare – Mulțumesc...

Autor – Gândesc, deci exist. Ce idiot a fost Descartes! Prostii. Ca să continuați să existați în lumea asta de rahat, primul lucru pe care trebuie să-l faceți e să nu mai gândiți.

Vizitatoare – Da...

Autor – Numai că a nu mai gândi e ca și a nu mai fuma. E mult mai ușor când n-ai început niciodată.

Vizitatoare – Dacă spuneți asta despre mine, să știți că nu fumez...

Autor – Apropo, acum că mă gândesc... Aș avea un mic job să vă propun.

Vizitatoare – A, da? Dacă ține de competențele mele.

Autor – Privite așa, lucrurile reduc serios câmpul posibilităților.

Vizitatoare – Ei bine?

Autor – V-ar tenta să fiți scriitoarea mea din umbră?

Vizitatoare – Poftim?

Autor – Dintr-un motiv care îmi scapă, agentul meu ține morțiș să scriu o piesă nouă. Ați putea s-o scrieți dumneavoastră în locul meu.

Vizitatoare – Dar... nu sunt autoare de piese de teatru.

Autor – Între noi fie vorba, nu sunteți nici chiar actriță.

Vizitatoare – Bun... rămâne de văzut... Și se plătește bine, meseria asta de scriitor din umbră?

Autor – Depinde de notorietatea autorului în locul căruia semnezi.

Vizitatoare – Nu e prea încurajator ce-mi spuneți... Nici înainte nu erați foarte cunoscut... iar după spusele agentului, azi v-a uitat toată lumea.

Autor – Și să vă gândiți că v-a plătit ca să-mi ridicați moralul...

Vizitatoare – Încerc doar să fiu realistă, atât.

Autor – Bun, vă interesează sau nu?

Se aude din nou soneria de la intrare.

Vizitatoare – Dacă așteptați pe cineva, poate ar trebui să plec.

Autor – Nu aștept pe nimeni.

Se duce să deschidă. Vizitatoarea începe să-și strângă reportofonul și să-și ia impermeabilul ca să plece. Autorul revine cu un plic deschis și o hârtie în mână.

Autor – Era un curier.

Vizitatoare – O să vă las...

Autor (cu autoritate) – Rămâneți așezată!

Cealaltă, surprinsă, se așază la loc fără să protesteze. Autorul examinează hârtia, nedumerit.

Vizitatoare – Ce e? Factura la gaz?

Autor – Gazul? Mi l-au oprit de mult. Altfel, nu sunt sigur că mai eram aici să stau de vorbă cu dumneavoastră.

Vizitatoare – Atunci?

Autor – Un contract de exclusivitate trimis de agentul meu pentru următoarea mea piesă.

Vizitatoare – Un contract?

Autor – Îmi cere să-l semnez și să i-l trimit înapoi imediat. Totul devine din ce în ce mai ciudat. (*Scoate din plic un cec.*) E și un avans...

Vizitatoare – Cât?

Autor – Cinci sute.

Vizitatoare – Cinci sute de euro! Nu-și bate joc de dumneavoastră.

Autor – Nu știu, ezit... Mă întreb cine își bate joc de mine în povestea asta de când ați apărut aici...

Vizitatoare – În orice caz, acum că ați încasat avansul, nu mai aveți de ales. Va trebui să scrieți comedia asta.

Autor – Pot încă să returnez cecul. N-am semnat contractul. Presupun că interviul ăsta fals trebuia să mă convingă s-o fac.

Vizitatoare – Deci nu o să semnați?

Autor – Nu-mi place să scriu constrâns... Dar teancul ăsta de facturi neplătite mă invită să mai reflectez puțin. Dacă vreau să mă sinucid fără dureri, ar trebui măcar să-mi reconectez gazul.

Vizitatoare – Și cele două sute de euro ale mele?

Autor – Nu stabilisem că împărțim?

Vizitatoare – Acum că ați redevenit un autor căruia i se comandă texte... ar fi cam meschin.

Autor – Mai încet. Încă trebuie să găsesc subiectul piesei.

Vizitatoare – Eu, pentru cinci sute de euro, vă garantez că pot scrie orice.

Autorul o privește.

Autor – Și pentru două sute cincizeci?

Vizitatoare – Două sute cincizeci?

Autor – Jumătate din cinci sute! E adevărat — nici dumneavoastră nu mi-ați refuzat încă propunerea.

Vizitatoare – Ce propunere?

Autor – Să deveniți scriitoarea mea din umbră.

Vizitatoare – Ah, nu, glumeam. Am spus că pot scrie orice. Nu o piesă de teatru. Și cu atât mai puțin o capodoperă.

Autor – Orice? Exact asta aștept de la dumneavoastră.

Vizitatoare – Poftim?

Autor – Eu, cu toată modestia, singurul lucru pe care știu să-l scriu sunt capodopere. Orice altceva nu știu. Asta mă blochează, înțelegeți? (*Un timp*) După fața dumneavoastră de nătângă, am impresia că nu...

Vizitatoare – Adică...

Autor – Bun... Agentul meu îmi dă un avans ca să scriu o piesă, dar, din păcate, mi-am pierdut inspirația necesară ca să scriu una adevărată. Mă urmăriți?

Vizitatoare – Până aici, da, cred.

Autor – Aș putea scrie orice ca să păstrez cecul, cum ar face oricare dintre colegii mei, dar eu nu știu să scriu orice.

Vizitatoare – Și de ce?

Autor – O veche rămășiță de culpabilitate iudeo-creștină, presupun... Iar agentul meu știe foarte bine, ticălosul, că sunt incapabil să scriu orice.

Vizitatoare – Și atunci?

Autor – Atunci, să scrieți orice — asta știți dumneavoastră!

Vizitatoare – Credeți?

Autor – Pentru asta, între noi fie vorba, am deplină încredere în dumneavoastră.

Vizitatoare – Dar de ce să nu luați direct un scriitor din umbră care chiar știe să scrie?

Autor – Dacă se găsea așa ceva la două sute cincizeci de euro, credeți că nu făceam asta de mult?

Vizitatoare – În regulă...

Autor – În regulă? Asta înseamnă că sunteți de acord?

Vizitatoare – Nu... „în regulă” înseamnă că am înțeles.

Autor – Și atunci?

Vizitatoare – Adică... pot chiar să scriu orice?

Autor – Ați putea scrie altceva?

Vizitatoare – Dar agentul dumneavoastră, adică al nostru, o să-și dea seama că e o tâmpenie!

Autor – Agentul meu? El a pus la cale comedia asta ridicolă, ca să mă oblighe să scriu alta, pe care nu am deloc chef s-o scriu! O să primească exact ce merită.

Vizitatoare – Mai degrabă el va avea piesa, iar dumneavoastră veți avea banii.

Autor – Ei vedeți că, atunci când vreți, puteți fi chiar amuzantă! Deci?

Vizitatoare – Bun... Până la urmă, ce risc?

Autor – Ridicolul.

Vizitatoare – Nu e moarte de om.

Autor – Dacă ridicolul ar ucide, credeți-mă, n-ați mai fi pe lumea asta de mult.

Vizitatoare – Bine... Când încep? Stați să mă uit... *(răsfoiește o agendă)* Săptămâna asta nu e posibil... Cred că aș putea să mă eliberez... să zicem de luni viitoare?

Autorul îi smulge agenda și aruncă o privire în ea.

Autor – Aveți atâtea pagini goale în agendă că ați putea scrie piesa direct aici. A, nu, scuze, n-am văzut... Aveți programare peste trei luni la oftalmolog.

Vizitatoare – Se așteaptă mult pentru o consultație la oftalmolog. *(Autorul îi aruncă o privire nerăbdătoare.)* Bine... Atunci când începem?

Autor – De ce nu chiar acum, dacă tot sunteți aici?

Telefonul fix sună. Autorul nu reacționează.

Vizitatoare – Nu răspundeți?

Autor – Probabil e iar banca, în legătură cu descoperitul meu de cont.

Vizitatoare – Înțeleg... Cred că avem aceeași bancă.

Autor – Creditul Solidar.

Vizitatoare – Se pare că singurul lucru pe care îl mai „mutualizează” sunt descoperitele noastre de cont.

Se aude vocea celui care lasă un mesaj.

Voce – Bună ziua, sunt Gonzague de Casteljarnac, președintele Fundației Boulevard Beaumarchais. Am plăcerea să vă anunț că Fundația noastră a decis să vă acorde în acest an Marele Premiu Boulevard Beaumarchais pentru întreaga dumneavoastră operă. Vă rugăm să ne sunați cât mai curând pentru a stabili împreună detaliile ceremoniei.

Vizitatoare – Credeți că e iar o înscenare a agentului dumneavoastră?

Autor *(nedumerit)* – Este o ipoteză, într-adevăr...

Vizitatoare – Ce altceva ar putea fi?

Autor – Deci nu vă trece nici măcar o clipă prin minte că aș putea primi cu adevărat un premiu pentru întreaga mea operă?

Vizitatoare – Nu știu... pentru că n-am citit nimic...

Autor – În orice caz, păcat că nu sunteți cu adevărat jurnalistă. Era șansa dumneavoastră să fiți prima care îl intervieveză pe noul Laureat al Boulevard Beaumarchais.

Vizitatoare – Nu cunosc...

Autor – Nu cunoașteți? Premiul Boulevard Beaumarchais este pentru autorii de comedie ceea ce este Premiul Pulitzer pentru jurnaliști!

Vizitatoare – Nici pe acesta nu-l cunosc...

Autor – Adevărat, nu sunteți jurnalistă. Atunci nu știu... e ca un premiu Molière pentru un actor.

Vizitatoare – Vreți să spuneți... cam ca Premiul Nobel pentru literatură?

Autor – Să nu exagerăm totuși.

Vizitatoare – Așa mă gândeam și eu...

Autor – Să zicem că, cu o banderolă bună în librărie, ar putea să mai stimuleze puțin vânzările noii mele piese.

Vizitatoare – Chiar dacă piesa e proastă?

Autor – Fără o cultură uriașă, nu v-a scăpat probabil că marile succese de librărie sunt rareori capodopere. Și sunt rareori scrise de autorii care le semnează. Majoritatea nici măcar nu le-au citit.

Vizitatoare – Doar că, de obicei, cei care semnează astfel de best-seller-uri sunt niște neghiobi, iar cei care le scriu sunt adevărații autori.

Autor – Atunci să spunem că aici va fi invers.

Vizitatoare – Nu e prea corect față de agentul dumneavoastră.

Autor – Cred că n-ați înțeles bine. Escrocul ăsta a aflat înaintea mea că voi primi premiul și îmi trimite un contract de semnat în regim de urgență ca să obțină în exclusivitate drepturile asupra următoarei mele piese. Și toate astea pentru doar cinci sute de euro! Deși știe foarte bine că, cu o asemenea publicitate, voi redeveni un autor de succes. Dumneavoastră numiți asta onestitate?

Vizitatoare – Recunosc că, la capitolul onestitate... nu sunt specialistă.

Autor – Ca să nu mai vorbim de povestea asta ridicolă cu interviul, ca să mă convingă să mă apuc din nou de lucru.

Vizitatoare – Așa e... privită din unghiul ăsta...

Autor – Deci o scrieți, piesa asta, da sau nu?

Vizitatoare (*după un moment de gândire*) – Bine... Dar vreau și cele două sute de euro pentru interviu.

Autor – Stabilisem că împărțim.

Vizitatoare – Chiar dumneavoastră ați spus: acum sunteți un autor de succes.

Autor – Bine. Atunci la treabă.

Vizitatoare – Până la urmă aș bea un mușetel...

Autor – Sincer, nu vă recomand... O țineam chiar lângă arsenic... Dar dacă vreți ceva de autor, am altceva. (*Scoate o sticlă de whisky.*) Iată poțiunea magică a inspirației. Din păcate, am căzut în ea de mic și nu mai are niciun efect asupra mea...

Vizitatoare – În regulă...

Își toarnă un pahar, îl bea dintr-o înghițitură și strâmbă din gură.

Vizitatoare (*citind eticheta*) – Whisky suedez? Nu încercați să mă otrăviți și pe mine?

Autor – Nu înainte să terminați piesa. (*Îi întinde un stilou.*) Vă încredințez solemn stiloul meu Mont Blanc. Fie ca Forța să fie cu dumneavoastră. Aveți hârtie pe masă. Așezați-vă și scrieți.

Vizitatoare (*așezându-se*) – Chiar dacă scriu prostii, nu sunt sigură că pot umple o carte întreagă...

Autor – E doar o piesă de teatru! De la vreo cincizeci de pagini în sus, o piesă pare deja serioasă.

Vizitatoare – Cincizeci de pagini?

Autor – Considerați că dați bacalaureatul și e o lucrare ceva mai lungă decât celelalte...

Vizitatoare (*jenată*) – Bacalaureatul...?

Autor – N-aveți bacalaureatul, trebuia să-mi dau seama.

Vizitatoare – Aș fi putut să-l am, dar am ratat ocazia.

Autor – Atunci spuneți că e o scrisoare foarte lungă.

Vizitatoare – Eu mai mult scriu SMS-uri...

Autor – Sunt dialoguri! Treceți la rând nou la fiecare replică și mai lăsați un rând liber. Jumătate dintr-o piesă de teatru e ce se află între rânduri. Alb!

Vizitatoare – Credeți?

Autor – Scriem piesa în patru mâini! Dumneavoastră scrieți rândurile, eu mă ocup de spațiile dintre ele.

Vizitatoare – Și dumneavoastră semnați la final.

Autor – Dacă vă imaginați că Michelangelo a pictat singur toate lucrările pe care le-a semnat... Avea echipă. El dădea doar tușa finală.

Vizitatoare – Totuși, eu nu sunt scriitoare.

Autor – Oricine poate fi scriitor! Mai ales dramaturg. Dovada: nu există școală pentru asta. E una dintre puținele meserii — ca livrator de pizza și psihanalist — pe care le puteți face fără diplomă. Deși pentru pizza nu sunt sigur — trebuie totuși să știți să conduceți un scuter.

Vizitatoare – Tot e de muncă...

Autor – Cu un singur cartuş de stilou scrieţi o piesă. Pentru un roman ar trebui patru-cinci.

Vizitatoare – În regulă...

Autor – E o meserie de leneş, vă spun. Mai leneş decât dramaturgul nu e decât poetul. Aceia scriu cinci rânduri a câte trei cuvinte pe o pagină plină de alb şi toată lumea strigă „geniu”.

Vizitatoare – Da... poate că mai bine eram scriitor din umbră pentru un poet.

Autor – A, nu, opriţi-vă imediat. Să nu visăm prea mult. N-am văzut niciodată un poet cu bani să-şi permită un scriitor din umbră. Nici în rate.

Vizitatoare – Bun... Nu prea ştiu de unde să încep...

Autor – Începutul e întotdeauna cel mai greu. Mai ales la comedie.

Vizitatoare – A, deci e comedie.

Autor – Comedie de boulevard. De Boulevard Beaumarchais, în orice caz.

Vizitatoare – Ciudat... nu vă văd deloc autor comic.

Autor – A fost demult. Şi de-aia credeţi că am nevoie azi de un scriitor din umbră.

Vizitatoare – Nu ştiu dacă o să reuşesc să fiu amuzantă.

Autor – Nu vă cer să fiţi amuzantă intenţionat. Mizaţi pe comicul dumneavoastră natural...

Vizitatoare – Nu mă ajută prea mult.

Autor – Nu ştiu... Nu e nimeni pe care aţi avea chef să-l omorâţi?

Vizitatoare – Să omor...?

Autor – Comedia la asta foloseşte! Legea nu vă permite să scăpaţi de soacră, aşa că scrieţi o piesă şi îi luaţi capul... pe scenă.

Vizitatoare – Nu sunt măritată. Dumneavoastră aveţi soacră?

Autor – Nu mai am, din păcate. Nevasta m-a părăsit. Aproape că am ajuns să-mi fie dor de soacră-mea. Vă daţi seama cât de deprimat sunt. Cum vreţi să scrieţi o comedie bună în asemenea condiţii?

Vizitatoare – Nu ştiu... Lăsaţi-mă să mă gândesc... A, da... O uram pe sora mea.

Autor – Perfect, asta e bine...

Vizitatoare – Din păcate, a murit... Mă gândesc că pentru o comedie...

Autor – Depinde. Există şi morţi foarte amuzante. Cum a murit sora dumneavoastră?

Vizitatoare – A murit de cancer.

Autor – Aaa... nu... aici nu prea merge... E foarte greu să faci lumea să râdă cu cancerul. Mai ales când e vorba de cineva din familie.

Vizitatoare – A, da... nasol... ce ghinion...

Autor – Sunt subiecte complet refractare la comedie. Nu se știe exact de ce. Probabil partea cu boala lungă. La teatru, morțile cele mai amuzante sunt întotdeauna cele mai rapide. Un tip spune că nevastă-sa a fost călcată de tren venind de la coafor — vă vine deja să râdeți. Același tip spune că a murit de cancer la vezică după trei ani de chimioterapie — nu mai râde nimeni. Cine știe de ce? Așa e.

Vizitatoare – Bun...

Autor – Dacă vreți să încercați...

Se aude soneria.

Vizitatoare – Mai așteptați pe cineva?

Autor – Trebuie să fie curierul. Trebuia să revină după contractul semnat. Îmi dați stiloul?

Ia contractul.

Vizitatoare (îngrijorată) – Sunteți sigur?

Autor – Nu știu de ce, dar am încredere în dumneavoastră... (*Semnează contractul și îi înapoiază stiloul.*) Dacă vă vine vreo idee cât timp vorbesc cu curierul, nu ezitați.

Vizitatoare – Da... Nu, sunt încă la dumnealui... Da, da, stați liniștit, tocmai a semnat contractul... Trebuie să închid acum... Bine, vă sun eu...

Își pune telefonul deoparte. Autorul revine.

Autor – Bun... Ei bine, acum nu mai avem de ales. Tocmai i-am vândut sufletul diavolului pentru cinci sute de euro. Nici în cele mai nebunești vise ale dumneavoastră nu sperați să scoateți un preț atât de bun.

Vizitatoare – Nu e prea glorios, totuși... Eu, care vă credeam un autor implicat...

Autor – Să știți că majoritatea autorilor continuă să scrie ca să plătească impozitele de anul trecut, cu avansurile primite pentru cărțile pe care le vor scrie anul viitor. În ziua în care impozitele scriitorilor vor fi reținute la sursă, o să vedeți că sezonul literar va fi mult mai liniștit.

Vizitatoare – Nu știu, eu n-am fost niciodată impozabilă.

Autor – Aveți noroc... Când ați băgat degetul în angrenaj, nu mai scăpați. Unde rămăseserăm?

Vizitatoare – Nicăieri, mă tem.

Autor – Exact de asta mi-era teamă.

Vizitatoare – Și dacă am scrie povestea unui autor care și-a pierdut inspirația?

Autor – Înțeleg... O femeie îi bate la ușă și pretinde că e jurnalistă...

Vizitatoare – De ce nu?

Autor – Teatru în teatru... Îmi promisesem să nu ajung niciodată atât de jos...

Vizitatoare – Ați spus că putem scrie orice!

Autor – Bun... Și cum se termină?

Vizitatoare – Asta... nici nu știu cum ar putea continua...

Autor – Vă mai torn un whisky...

Îi umple paharul.

Vizitatoare – Nu știu dacă...

Autor – Haideți, beți!

Ea dă paharul peste cap.

Vizitatoare – Aș trage un pui de somn. Sunt sigură că ideile ar veni mai ușor dacă aș dormi.

Autor – Hei! Nu vă plătesc să dormiți!

Vizitatoare – Deocamdată nu m-ați plătit deloc... De fapt aveți dreptate — poate un mic avans m-ar motiva...

Autor – Chiar dacă aș vrea, mă îndoiesc că Creditul Solidar mi-ar mai acorda un nou descoperit ca să vă dau avans... Și pe deasupra sunteți și slabă ca scriitor din umbră! Vă spun să scrieți orice și nici măcar asta nu sunteți în stare să faceți!

Vizitatoare – Țin și eu la reputația mea! N-am chef să mă fac de râs publicând prostii!

Autor – Numele dumneavoastră nici măcar nu va apărea! Eu semnez!

Vizitatoare – Poate, dar eu voi ști cine a scris cu adevărat. Avem și noi orgoliu.

Autor – Foarte bine. Nimeni nu vă oprește să scrieți o capodoperă.

Vizitatoare – De ce nu? Poate că, până la urmă, sunt mai puțin proastă decât credeți.

Autor – Haideți, surprindeți-mă...

Vizitatoare – Da... dar, cu toate aperitivele lichide pe care mi le-ați dat, începe să mi se facă foame. N-aveți ceva de ronțait?

Autor – V-am angajat pentru lucru, nu pentru bufet suedez.

Vizitatoare – Știți cum se spune: foamea e sfetnic prost.

Autorul scoate un pachet de biscuiți și i-l întinde.

Autor – Pofțiți, mi-au mai rămas niște biscuiți cu ciocolată.

Vizitatoare – Mulțumesc. (*mușcă*) Sunt cam moi biscuiții dumneavoastră.

Autor – Vreți să mă duc să vă cumpăr unii mai proaspeți?

Vizitatoare – Merge și așa... (*înfulecă încă unul*) Am o idee!

Autor (*tresărind*) – Aproape că m-ați speriat...

Vizitatoare – Un tip iubește o fată, dar familiile lor se urăsc.

Autor – *Romeo și Julieta*.

Vizitatoare – Un tip iubește o fată, dar tatăl lui îl ucide din greșeală pe tatăl fetei.

Autor – *Cidul*.

Vizitatoare – Un tip iubește o fată, dar de fapt e un bărbat.

Autor – *Some Like It Hot*.

Vizitatoare – Nu cunosc textul ăsta.

Autor – E film.

Vizitatoare – Sunteți sigur?

Autor – Absolut.

Vizitatoare – Un bărbat iubește un bărbat, dar de fapt e o femeie.

Autor – *Victor Victoria*.

Vizitatoare – O femeie iubește o femeie, dar de fapt e un bărbat.

Autor – *Tootsie*.

Vizitatoare – La naiba... Nu credeam că e atât de greu să fii autor contemporan. Totul a fost deja scris, deci...?

Autor – Totul...

Vizitatoare – Și mai ales ce era mai bun, bănuiesc...

Autor – S-au înfruptat și ne-au lăsat doar firimiturile.

Vizitatoare – Nemernicii.

Autor – Shakespeare, Corneille... pentru ei era ușor. Nu se scrisese mai nimic înainte. Ideile bune erau pe jos — trebuia doar să te apleci să le iei. Cine nu era analfabet ca majoritatea contemporanilor avea șanse serioase să ajungă în posteritate.

Vizitatoare – Dacă ar mai fi fost loc pentru un Molière azi, ne-am fi dat deja seama...

Autor – De asta nu mai am curaj să scriu o capodoperă — și vă rog doar să scrieți orice.

Un timp.

Vizitatoare – Până la urmă mai beau un whisky.

Bea direct din sticlă, cu poftă.

Autor – Mai ușor totuși...

Ea oftează satisfăcută și pune sticla jos.

Vizitatoare – Gata, am găsit!

Autor – Serios?

Vizitatoare – Și de data asta vă provoc să-mi spuneți că e de la Racine sau Feydeau.

Autor – Vă ascult.

Vizitatoare – Un cuplu primește o prietenă care tocmai și-a pierdut soțul într-un accident de avion și, în timp ce încearcă s-o consoleze, află că au câștigat la loto.

Autor – Excelent! Bravo...

Vizitatoare – Vedeți? Când vreau, pot.

Autor – E subiectul primei mele piese.

Vizitatoare – A, da...

Autor – Cea pe care n-ați citit-o.

Vizitatoare – Marile spirite se întâlnesc...

Autor – Da. Dacă v-ați fi născut înaintea mea, ați fi putut s-o scrieți dumneavoastră. De altfel, e best-sellerul meu...

Vizitatoare – Probabil am citit rezumatul pe undeva...

Autor – Am încetat să scriu în ziua în care am început să mă plagiez pe mine însumi.

Entuziasmul cade. Un timp.

Vizitatoare – Nu mai sunt biscuiți cu ciocolată?

Autor – I-ați mâncat pe toți!

Vizitatoare – Da, pachetul era deja deschis. Prefer să nu știu de când. Sper să nu fac vreo toxiinfecție alimentară...

Autor – Vă luați concediu medical. Dar vă previn: noi, autorii, când suntem bolnavi și nu lucrăm, nu primim nicio indemnizație. Așa că scriitorii din umbră, vă dați seama...

Vizitatoare – Deocamdată tot mi-e foame.

Autor – Dumneavoastră vă gândiți doar la mâncare?

Vizitatoare – De obicei asta o spun oamenii care n-au fost niciodată cu adevărat flămânzi.

Autor – Bine, mă duc să văd ce mai am prin frigider...

Vizitatoare – Încă ceva...

Autor – Ce mai e?

Vizitatoare – Nu-mi place prea mult termenul de... scriitor din umbră.

Autor – Serios?

Vizitatoare – Da, mi se pare degradant.

Autor – Degradant? Pentru cine?

Vizitatoare – Pentru mine!

Autor – Bun, atunci cum să vă spun? Dublura mea de autor? La urma urmei, vedetele au dubluri pentru scenele pe care nu vor să le joace. De ce n-ar avea și autorii o dublură pentru scenele pe care nu vor să le scrie...

Vizitatoare – Nu știu... Oficial aş putea fi... secretara dumneavoastră personală.

Autor – Secretara mea personală?

Vizitatoare – Dacă ieșim împreună și trebuie să mă prezentați, nu o să spuneți: iat-o pe scriitoarea mea din umbră.

Autor – Recunosc că... nu luasem încă în calcul posibilitatea să ieșim împreună...

Vizitatoare – În orice caz... îmi trebuie o acoperire, nu?

Autor – O acoperire?

Vizitatoare – Apropo de acoperire... un scriitor din umbră care lucrează la negru nu e prea legal. Ar fi bine să am și eu o acoperire socială. Și trebuie să mă gândesc și la pensie...

Autor – Nu vreți și bonuri de masă?

Vizitatoare – Bine... rămâne secretară personală.

Autor – Exact. Iar pentru bonurile de masă, mă duc să văd dacă mai e o bucată de camembert în frigider...

Se pregătește să iasă. Sună telefonul.

Vizitatoare (*răspunzând*) – Secretariatul lui Karl Negresco, cu ce vă pot ajuta? (*Autorul îi face semn că nu vrea să răspundă.*) Ah, nu, îmi pare rău, nu vi-l pot da acum... De ce? Pentru că... e mort. Da, sunt sigură. Medicul legist e aici chiar acum și, credeți-mă, nu e o priveliște plăcută. Așa? Nu... Ba da, sigur, e o veste bună, dar... în cazul ăsta va fi un premiu postum. Îmi pare rău, trebuie să închid, începe autopsia... Exact. O zi bună.

Autor (*stupefiat*) – Cine era?

Vizitatoare – Jean-Paul Tristounet, președintele Asociației Scriitorilor Asistați de Teatru. Se pare că Ministrul Culturii vrea să vă acorde Medalia „Cavaler al Artelor și Literelor”.

Autor – Și i-ați spus că sunt mort?

Vizitatoare – Nu voiiați să vorbiți cu el... Asta mi-a venit prima idee.

Autor – Aha...

Vizitatoare – Și apoi, trebuie să fim realiste. Nu sunt pe cale să scriu piesa asta. Nici eu, nici dumneavoastră.

Autor – Și atunci?

Vizitatoare – Atunci, dacă sunteți mort, agentul nu va îndrăzni niciodată să vă ceară înapoi cei cinci sute de euro pentru o piesă pe care n-ați scris-o.

Autor – Mort... Nu e cam exagerată scuza ca să nu dați înapoi cinci sute de euro?

Vizitatoare – Mai am o idee...

Autor – Vedeți? Când vreți...

Vizitatoare – Dacă sunteți mort, și pe deasupra cu un premiu literar și o medalie acordată postum, o să redeveniți celebru!

Autor – V-am provocat să mă uimiți, dar recunosc că m-ați lăsat mască...

Vizitatoare – Mulțumesc.

Autor – Nu era neapărat un compliment. Există mai multe moduri de a-i uimi pe oameni, știți?

Vizitatoare – Aveți familie?

Autor – O aveam doar pe soția mea. Dar nu sunt sigur că mă mai consideră parte din familie.

Vizitatoare – Deci, în fond, sunteți singur pe lume. Fără soție, fără familie, fără prieteni... Premiul și medalia — le pot ridica eu în locul dumneavoastră.

Autor – Să vedem dacă am înțeles bine... Vă propun un post de scriitor din umbră, nu sunteți în stare să scrieți un rând, iar acum o să încasați în numele meu toate onorurile care mi se cuvin. Nu vreți și codul cardului meu, cumva?

Vizitatoare – Mă întreb dacă n-ar fi mai prudent așa. Adică... sunteți presupus mort.

Autor – Pot oricând să dezmint.

Vizitatoare – Gândiți-vă cinci minute. Deocamdată aveți tot interesul să rămâneți mort.

Autor – Așa credeți?

Vizitatoare – Pun pariu că mâine se va vorbi despre dumneavoastră în ziare. Poate nu pe prima pagină — să nu visăm prea mult. Dar dintr-odată presa literară își va aminti de dumneavoastră, sigur.

Autor – Să-mi citesc necrologul cât sunt încă în viață — recunosc că e tentant.

Vizitatoare – Toată lumea va spune că ați fost un mare autor. Cărțile dumneavoastră se vor vinde ca pâinea caldă... măcar o zi sau două.

Autor – Credeți?

Vizitatoare – Nu sunt jurnalistă, dar, datorită ideii mele, o să ajungeți în ziar!

Autor – Bun, și acum ce facem?

Vizitatoare – Dumneavoastră faceți pe mortul, iar eu... iau douăzeci la sută din drepturile de autor.

Autor – Agentul meu lua doar zece la sută!

Vizitatoare – Cu el nu vindeați nicio carte și nu vi se monta nicio piesă.

Autor – Iar eu aproape că mă împăcasem cu ideea să ies la pensie.

Vizitatoare – La pensie?

Autor – Am decis să elimin treptat orice sursă de enervare. Nu mai scriu. Vorbesc cât mai puțin. Nu-mi mai exprim opiniile în fața nimănui. Încerc chiar, pe cât posibil, să nu mai am opinii deloc.

Vizitatoare – Și chiar credeți că puteți să faceți asta?

Autor – Să nu mai am opinii?

Vizitatoare – Să ieșiți la pensie! Sunteți sigur că vă permiteți?

Autor – După părerea celor de la Creditul Solidar, se pare că e discutabil...

Vizitatoare – Ei bine, eu vă propun ceva mai bun decât pensionarea: să fiți mort!

Autor – Recunosc că e tentant, dar... parcă aș lua totuși cinci minute să cântăresc avantajele și dezavantajele.

Telefonul sună. Autorul se pregătește să răspundă.

Vizitatoare – Sunteți nebun? Vă reamintesc că sunteți un autor mort. (*răspunde*) Alo, da? Creditul Solidar? Nu, îmi pare rău, domnul Negresco tocmai a murit. Da, s-a sinucis... bând un litru de Domestos. Exact, produsul ăla pentru desfundat toalete... O gaură uriașă în stomac, nu era deloc frumos de văzut. Soda e foarte caustică. E adevărat, și el era foarte caustic... De ce? Ei, știți cum sunt artiștii... Și apoi sunteți bine plasați să știți că era îngropat în datorii. Asta a fost metoda lui să scape de creditori. Nu, desigur, banii nu sunt totul... În orice caz, vă mulțumesc că ați sunat... Da. La revedere. Bineînțeles, voi transmite condoleanțele familiei...

Vizitatoarea închide.

Autor (*stupefiat*) – Porniți mai greu, dar când vă lansați, nu vă mai oprește nimeni! Deci acum m-am și sinucis.

Vizitatoare – M-am gândit că, pentru un scriitor, e mai romantic decât un infarct sau un cancer de colon.

Autor – Mai romantic? Bând un litru de Domestos?

Vizitatoare – Am improvizat... Asta mi-a venit pe moment.

Autor – Improvizat... Pe viitor vă rog să vă țineți de text!

Vizitatoare – N-am niciun text! Dumneavoastră nu sunteți în stare să scrieți nimic!

Autor – Bine, bine... nu e nevoie să fiți și răutăcioasă... Așadar, m-am sinucis... E drept că în ultima vreme eram cam deprimat.

Vizitatoare – Vedeți?

Autor – Și acum ce facem? Îmi organizăm funeralii naționale?

Vizitatoare – Un autor care moare înseamnă cel puțin 10% vânzări în plus. Un autor care se sinucide — se poate ajunge la 20%. (*Telefonul sună.*) Se pare că afacerile merg din nou.

Autor – Într-adevăr. Telefonul ăsta nu a mai sunat atât de des de ani de zile...

Vizitatoarea răspunde.

Vizitatoare – Secretariatul domnului Negresco, vă ascult? Da, doamnă, într-adevăr. Vă confirm — soțul dumneavoastră a decedat în această dimineață. Vă prezint condoleanțe din partea mea și din partea celor de la Creditul Solidar. Un glonț de revolver în tâmplă, da. Dacă l-ați vedea, nu sunt sigură că l-ați mai recunoaște. Cu jumătatea superioară a capului lipsă... Nu e o priveliște frumoasă, vă asigur... Foarte bine, îi voi transmite... adică... da, mulțumesc... La revedere, doamnă. (*închide*) Era soția dumneavoastră.

Autor – Soția mea? Ce voia?

Vizitatoare – Să vă aducă un ultim omagiu, se pare.

Autor – Soția mea... N-am mai văzut-o de ani de zile... Credeam că încă îmi poartă pică pentru că am înșelat-o cu cea mai bună prietenă a ei.

Vizitatoare – Cei morți sunt întotdeauna mai populari decât cei vii. O să vedeți — are numai avantaje să fii decedat.

Autor – Și de data asta i-ați spus că mi-am tras un glonț în tâmplă.

Vizitatoare – Încerc să mă perfecționez, vedeți. (*Telefonul sună.*) Dacă mai continuă așa, o să trebuiască să angajăm o centralistă. Titulara drepturilor domnului Negresco la telefon, vă ascult... Da, într-adevăr, eu dețin drepturile tuturor pieselor lui. Ne-am căsătorit cu câteva luni înainte de moartea lui. Sunt moștenitoarea directă... Da... Da... Da... Da, tocmai terminase o piesă care o să vă surprindă. După părerea mea, este capodopera lui. Complet inedită, da... Da... Da... În regulă. Îmi dați un număr de telefon? Foarte bine. Voi analiza personal dosarul și vă dau un răspuns în cel mai scurt timp. Exact. Pe curând.

Autor – Deci acum suntem căsătoriți...

Vizitatoare – Era mai simplu.

Autor – Mai simplu...?

Vizitatoare – Ca să justific faptul că eu dețin drepturile pieselor dumneavoastră.

Autor – Evident.

Vizitatoare – Și apoi, ca văduvă, drepturile rămân în familie.

Autor – Foarte bine... Și... pot totuși să știu cine era?

Vizitatoare – Un teatru care vrea să monteze ultima dumneavoastră piesă la Paris.

Autor – Un teatru? Care teatru?

Vizitatoare – Ar fi trebuit să notez imediat numele, dar m-ați întrerupt... Are legătură cu codul rutier...

Autor – Codul rutier?

Vizitatoare – Și, în același timp sugerează ideea unui teatru care merge în cerc...

Autor – Théâtre du Rond-Point? Teatrul acela celebru din Paris?

Vizitatoare – Exact!

Autor – Dar ei joacă doar autori în viață!

Vizitatoare – Cadavrul dumneavoastră e încă cald — nu ne mai împiedicăm în detalii, nu?

Autor – Bun... Și acum ce aveți de gând să faceți?

Vizitatoare – O să încep prin a-i ține puțin în așteptare. Ca să le dau de înțeles că nu sunt singurii pe listă.

Autor – Pe dumneavoastră ar fi trebuit să vă iau ca agent...

Vizitatoare – Am putea chiar să ne gândim la o retrospectivă a întregii dumneavoastră opere, nu?

Autor – De ce nu... Dar când spuneți ultima mea piesă, vă referiți la...

Vizitatoare – Cea pe care nu ați scris-o încă.

Autor – Dar doar sunt mort!

Vizitatoare – Ați auzit — le-am spus că aveți un text inedit.

Autor – Da... dar nu am...

Vizitatoare – Cum nu sunteți cu adevărat mort, o s-o puteți scrie.

Autor – Dar vă tot spun că mi-am pierdut inspirația!

Vizitatoare – Asta era înainte!

Autor – Înainte?

Vizitatoare – Înainte să redeveniți un autor de succes.

Autor – Vreți să spuneți un autor mort.

Vizitatoare – Și asta, da... Acum că aveți toată eternitatea înainte, o să aveți timp să scrieți piesa. De restul mă ocup eu.

Autor – Scuzați-mă că întreb, dar... cam cât timp o să rămân mort?

Vizitatoare – Să zicem cât durează să scrieți a o sută douăzeci și patra piesă. După aceea mai vedem.

Autorul pare puțin depășit de situație.

Autor – Bine... O să încerc să mă apuc, atunci...

Vizitatoarea – Vreți un ceai de mușetel?

Autor – Cred că o să mă întorc la whisky-ul suedez... (*Ia sticla și se pregătește să iasă.*) Rămâneți aici?

Vizitatoarea – Trebuie ca cineva să vegheze cadavrul și să răspundă la telefon.

Autor – Mă duc...

Autorul iese. Vizitatoarea se instalează comod, scoate telefonul mobil și formează un număr.

Vizitatoarea – Georges? De data asta e bine. Cred că o s-o scrie, piesa a 124-a... OK, poate am exagerat puțin cu Marele Premiu al Boulevard Beaumarchais și cu Medalia Artelor și Literelor... Sigur, o să fie dezamăgit când află că nu are niciuna, nici alta, dar e spre binele lui... Și apoi, nu se știe niciodată, dacă noua piesă e chiar bună... Da, ai dreptate, dacă nu moare între timp... Apropo, trebuie să-ți explic. A trebuit să improvizez puțin...

Autorul revine.

Autor – Pană totală.

Vizitatoarea – Poftim?

Autor – Nu mai am cerneală. Cartușul meu e gol. Și să găsești o rezervă Mont Blanc la ora asta prin zonă...

Vizitatoarea – Și mașina de scris?

Autor – Mașina de scris? E ca mine, vă spun... la capătul puterilor.

Vizitatoarea scoate un pix din buzunar și i-l întinde.

Vizitatoarea – Luați-l pe acesta, provizoriu.

Autorul pare dezamăgit că nu poate scăpa atât de ușor. Iese. Ea reia telefonul.

Vizitatoarea – Nu e sigur... Va trebui să-l supraveghez ca pe laptele pe foc... Așa că cred că ar trebui o mică prelungire...

Se aude o detonare.

Vizitatoarea – Ah... Se pare că a găsit cartușele... Bine, te sun eu. (*Închide.*) Cred că va trebui chiar s-o scriu singură, piesa asta...

Autorul revine cu o sticlă de șampanie din care tocmai a sărit dopul.

Autor – Sunt în pană și la whisky, dar am găsit asta în frigider. O păstram pentru o mare ocazie. Cred că un premiu și o decorație în aceeași zi... Doriți?

Vizitatoarea – De ce nu? Dar după aceea promiteți că vă apucați de lucru.

Autor – Nu vă faceți griji. Nu știu de ce, dar dintr-odată, faptul că sunt mort îmi dă moral.

Vizitatoarea – Cu atât mai bine... Deci aveți o idee?

Autor – E mai bine să porniți de la realitate. Așa că fie. Teatru în teatru. E povestea unui autor care și-a pierdut inspirația. Într-o zi, o jurnalistă sună la ușa lui...

Vizitatoarea – Da, parcă am mai auzit asta... Aveți deja un titlu?

Autor – De ce nu... „Pană de inspirație”?

Vizitatoarea – Nu s-a mai făcut?

Autor – Ei, dacă trebuie să fie chiar un titlu original...

Vizitatoarea – Rămâne „Pană de inspirație”.

Autor – Dacă vă dictez, nu mergem mai repede?

Pune o veche mașină de scris în fața ei.

Vizitatoarea – Vă ascult...

Autorul începe să dicteze, foarte inspirat, ca și cum ar vedea scena.

Autor – Un salon în dezordine. Un bărbat moțâie într-un fotoliu. Telefonul sună și îl scoate din toropeală. Răspunde ca un somnambul, pe jumătate adormit: Alo!

Întineric.

Sfârșit.

Autorul

Jean-Pierre Martinez este un dramaturg francez de origine spaniolă, al cărui parcurs atipic i-a conturat o voce artistică unică. Având o formare academică solidă, el deține diplome în economie și marketing (Sciences Po), literatură spaniolă și engleză (Sorbonne), lingvistică și semiotică (École des Hautes Études en Sciences Sociales), precum și scenaristică (Conservatoire Européen d'Écriture Audiovisuelle).

De-a lungul carierei sale variate, a fost baterist în trupe rock, semiolog în publicitate, scenarist de televiziune, profesor de limba franceză la o universitate din Texas și formator de scenariști la Paris. Astăzi, piesele sale sunt jucate pe cinci continente.

Susținător fervent al independenței dramaturgilor, Jean-Pierre Martinez a făcut alegerea îndrăznească de a oferi gratuit toate piesele sale companiilor de teatru, prin intermediul site-ului său. Traduse în peste douăzeci de limbi, aceste opere au ajuns la trupe emergente și comunități unde teatrul este un instrument al schimbării sociale. Astăzi, piesele sale sunt studiate în școli și universități din Franța și din întreaga lume, consolidându-și astfel impactul cultural.

Cu 114 piese de teatru scrise până în prezent, Martinez construiește un univers teatral unic și captivant. Amestecând cu măiestrie genurile, stilul său este adesea comparat cu cel al marilor dramaturgi francezi de comedie, precum Feydeau și Courteline, având totodată o notă de absurd în stilul lui Ionesco. Deși ancorate în realitatea cotidiană, piesele sale tind adesea spre fantastic și suprarealism, fiind animate de dialoguri naturale și pline de forță.

Expertiza sa în naratologie și scenaristică se reflectă în construcția solidă a intrigilor, pline de răsturnări de situație neașteptate. În multe dintre operele sale, Martinez abordează critica socială prin caricatură și parodie, prezentând personaje atât victime ale normelor sociale, cât și complici la perpetuarea acestora. Această dualitate amintește de spiritul satiric al lui Molière, combinând critica acidă cu profunzimea umană.

Pentru Jean-Pierre Martinez, teatrul este mai mult decât divertisment – este un spațiu de reflecție și acțiune. Comedia devine un instrument puternic de apărare a valorilor universale, precum libertatea, egalitatea și echitatea.

Dincolo de umor, piesele sale pun în discuție teme actuale esențiale, precum: apărarea laicității, amenințările la adresa democrației, ascensiunea populismului și a extremismului, provocările ecologice ale omenirii.

Prin utilizarea umorului și a meta-teatralității, Martinez explorează rolurile actorilor, ale publicului și ale teatrului în sine. Această abordare adaugă profunzime lucrărilor sale, asigurându-le un impact larg, fără a compromite accesibilitatea. Angajamentul său de a crea piese inteligente, dar accesibile demonstrează relevanța continuă a teatrului în societatea contemporană.

Jean-Pierre Martinez promovează un teatru popular în cel mai autentic și nobil sens al cuvântului: captivant, dar fără a fi simplist, irreverent, dar fără vulgaritate, angajat social, dar fără a deveni moralizator. Piesele sale continuă să inspire și să distreze publicul din întreaga lume.

Acest text este protejat de legile dreptului de autor.

Încălcarea intenționată a drepturilor de autor constituie o infracțiune și poate fi investigată, putând duce la o pedeapsă maximă de până la 3 ani de închisoare și o amendă de 300.000 EUR.

Toate piesele lui Jean-Pierre Martinez sunt disponibile pentru descărcare gratuită pe site-urile sale. Cu toate acestea, orice reprezentare publică, fie ea profesionistă sau amatoră, necesită o autorizare prealabilă din partea autorului.

Pentru a contacta Jean-Pierre Martinez și a solicita permisiunea de a pune în scenă una dintre operele sale:

<https://comediatheque.net/>
<https://jeanpierremartinez.net/>

Avignon – Februarie 2026

© La Comédiathèque

Piesă disponibilă pentru descărcare gratuită